

Üniversite Öğrencilerinin Öğrenci Sağlık Merkezlerinde Sunulan Hizmetlere İlişkin Görüşleri

University Students' Opinions About the Services Given at Student Health Centers

Ebru Öztürk Çopur, Gülümser Kubilay

Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

ÖZET

AMAÇ: Bu araştırma üniversite öğrencilerinin öğrenci sağlık merkezlerinde sunulan hizmetlere ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM: Araştırmanın örneklemini Ankara ili belediyesi sınırları içerisinde yer alan toplam dört üniversite öğrenci sağlık merkezi oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen soru formu kullanılmıştır. Her bir öğrenci sağlık merkezine iki hafta (10 iş günü) içerisinde başvuran öğrencilere soru formu uygulanmıştır. Veriler Eylül-Kasım 2013 tarihleri arasında toplanmıştır. Soru formunda katılımcıların sosyodemografik özelliklerine ait sorular ile öğrenci sağlık merkezi ve hizmetleri ile ilgili sorular yer almaktadır. Veri analizinde SPSS 20.0 istatistik paket programı kullanılarak, tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

BULGULAR: Araştırma sonuçlarına göre, katılımcıların %58,06'sı kadın olup, %91,32'si herhangi bir işte çalışmamaktadır. Öğrenciler sağlık merkezinde en çok hizmetlerin hızlı olma özelliğini (%37,00), hizmetlerin iyi olması özelliğini (%28,78) ve ulaşım kolaylığı özelliğini (%28,50) beğenmektedirler. Beğenmedikleri özellikler ise, uzman personel eksikliği (%28,90), muayene saatlerinin kısıtlı olması (%21,43) ve personellerin ilgisiz olması (%16,55) şeklinde belirtilmiştir.

SONUÇ: Bu sonuçlar doğrultusunda sağlık merkezlerinin hizmetlerinin tanıtımının artırılması, öğrencilere daha geniş kapsamlı hizmet sunabilmek için hastane ve dış merkezlerle iş birliği ve anlaşma yapılması, öğrenci sağlık merkezlerinin hizmetleri ile ilgili planlama yapılırken ve personellere hizmet içi eğitim ve oryantasyon eğitimi verilirken öğrencilerin beklentilerinin anlatılması, gelecek çalışmalarda öğrenci sağlık merkezinde hizmet sunan personellerin ve hizmet alan akademik, idari ve diğer personel ile yakınlarının da görüşlerinin incelenmesi, hizmetin kalitesinin artırılmasında ve hizmet planlamasında yol gösterici olacaktır.

Anahtar kelimeler: Üniversite öğrencisi, öğrenci sağlık merkezi, öğrenci görüşü

ABSTRACT

AIM: This study was carried out to determine university students' opinions about the services given at student health centers.

METHODS: The study sample included a total of four university student health centers located within the municipality boundaries of Ankara Province. The questionnaire form which was developed by the researcher was used as data collection tool. The questionnaire form was applied to students who consulted to each student health center within two weeks (10 working days). The data were collected between September-November 2013. The questionnaire forms consisted of questions about socio-demographic characteristics of the participants, student health centers and services provided in these centers. The analysis of the data was performed in SPSS 20.0 statistical package program using descriptive statistics.

RESULTS: According to the study results, 58.06% of the participants were female, and 91.32% of them were unemployed. The students liked mostly about student health centers are the speed of services (37.00%), good quality of services (28.78%) and easy access (28.50%). The students disliked mostly about student health services include lack of expert staff (28.90%), limited hours of examination (21.43%) and indifference of laboratory personnel (16.55%).

CONCLUSION: In line with these results, increasing the promotion of services given in these health centers, making cooperation and agreement with hospitals and other external centers to provide a wider range of services for students and describing expectations of students' to personnels, analysis of the opinions of the personnel providing their services in student health center, and academic, administrative and other staff, and their relatives when giving in-service training will be a guiding tool in increasing service quality and planning of the services.

Keywords: University student, student health center, students' opinion

Geliş Tarihi / Arrival Date: 03.06.2016

Kabul tarihi / Date of Acceptance: 16.11.2016

İletişim / Corresponding author: Ass. Ebru Öztürk Çopur, Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Sıhhiye, Ankara

E-posta / E-mail: nrsebru@hotmail.com

Sayı / Number: 1 **Cilt / Volume:** 4 **Yıl / Year:** 2017

e-ISSN:2149-018X **doi:**10.5222/SHYD.2017.015

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü tarafından 10-19 yaş grubu “adolesan” yaş grubu olarak, 15-24 yaş grubu ise “genç” grubu olarak tanımlanmaktadır. Dünya nüfusunun %20’sini, yaklaşık 1.2 milyar kişiyi, gençler oluşturmaktadır. Gençlerin %85’i gelişmekte olan ülkelerde yaşamaktadır (WHO, 2002; WHO, 2003). TÜİK’in 2014 verilerine göre de Türkiye genç nüfusa sahip olup, 15-24 yaş arası gençler nüfusun %16,5’ini (12 milyon 782 bin 381 kişi) oluşturmaktadır (TÜİK, 2014). Genellikle çocukluktan erişkinliğe geçiş dönemi olarak kabul edilen gençlik döneminde, fiziksel, psikolojik, sosyal, bilişsel ve ekonomik değişimler yaşanmaktadır (Akın, 2006). Genç insanlar çocuk olmadıkları gibi erişkin de sayılmamaktadırlar ve bu da bir karışıklığa neden olmaktadır. (Özcebe, 2007).

Gençlik dönemi, gençlerin önündeki fırsat ve karşılaştıkları engellerin doğru anlaşılması, etkin politikalar geliştirilebilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır (Bahar, 2010; Bertan, 2003; Ryan, 2008). Amerikan Halk Sağlığı Kurumu temel sağlık hizmetlerine ilişkin bazı ilkeler tespit etmiştir. Bu ilkelerden biri önlem üzerinde, özellikle de birincil önlem için nüfus stratejisi üzerinde yoğunlaşmıştır. Yine aynı şekilde Pan Amerikan Sağlık Örgütü nüfusun sağlık gereksinimlerinin belirlenmesi, yaşamsal ve büyük risk taşıyan grupların durumlarının öncelikle ele alınmasına dikkat çekmiştir. Dünya Sağlık Örgütü’nün de (DSÖ) 21. yüzyılda ulaşmayı amaçladığı öncelikli 21 sağlık hedefi listesinde Hedef 3 ve Hedef 4; “Yaşama Sağlıklı Başlangıç ve Gençlerin Sağlığının Geliştirilmesi” üzerinde durulmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü’nün bu eğilimi, gençlik döneminin dikkatle incelenmesi, sağlıklarının geliştirilmesi için çalışmalar yapılması zorunluluğunun bir kanıtı niteliğindedir (Yerin Güneri ve ark., 2003; WHO, 2000; WHO, 2003).

Genç grubun yaş aralığına baktığımızda, ülkemizde birçok gencin bu dönemlerini üniversite öğrencisi olarak geçirdiği görülmektedir (Larson ve ark., 2011). Üniversitede öğrenci olmak, üniversite yaşamı, ülkemizde ve diğer ülkelerde kaygı ve stres üretecek bir ortam niteliğini taşımaktadır. Üniversite öğrencisi, birey olarak kendi sorunları, gelişme sorunları olan bir kişidir. Çocukluktan yetişkinliğe geçiş döneminin sıkıntılarını yaşamaktadır (Bertan, 2003). Genç insanlar çok sağlıklı bir grup olarak ve sağlık hizmetlerine gereksinimi olmayan bir grup olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, gençlerin çok az bir grubuna ve çok dar bir alanda hizmet sunulmaktadır. Ancak, bazı sağlık sorunları gençlerde, çocuklar ve erişkinlere göre daha sık görülmekte olup, bazı hastalıklar için sahip oldukları risk faktörleri erişkinlere göre daha farklılık göstermektedir. Ayrıca gençlerin sağlık sorunlarının sonuçları erişkin dönemdekine göre çok daha ciddi sonuçlara neden olmaktadır ve çözümü de erişkin ve çocukluk dönemine göre farklı olmaktadır (Bahar, 2010). Bu olgular göz önüne alındığında, gençler, diğer yaş gruplarında olduğu gibi, hastalanmadan önce bir sağlık birimine başvurma şansına sahip olmalıdırlar. Özellikle de ruhsal ve duygusal değişim yaşamaları onları, “danışman” olarak seçeceği, anlayışlı, güler yüzlü, bilgili, yardım sever sağlıkçılar ve uzmanlar grubunun bulunduğu bir üniteye başvurmaya yöneltecektir (Özkızıklı, 2005). Gençlere yönelik hizmetlerde, gençlerin kolay olarak ulaşabilecekleri yerde, uygun zamanda hizmet alabilecekleri, randevu sisteminin hızlı çalıştığı, ücretsiz veya gençler için kabul edilebilir fiyatlandırmanın olduğu, hizmet çeşitliliğinin sağlandığı ve gerektiğinde sevk zincirinin çalıştığı bir sistem esas alınmalıdır (Yilmazer, 2013).

Türkiye için 2011 yükseköğretim istatistiklerine bakıldığında açık öğretim öğrencileri hariç yükseköğretimde okuyan öğrenci sayısı 2.103.163’tür (Günay ve Günay, 2011). Akademik ve idari kadro ile birlikte ciddi bir nüfusun üniversitelerde olduğunu görülmektedir. Bu nüfusun sağlık sorunlarına, her türlü sağlık hareketinin birinci basamaktan geçmesi zorunluluğunu da kattığımızda ciddi bir iş yükü oluşmaktadır. Bu iş yükü öğrenci sağlık merkezlerince karşılanmakta, ancak oldukça yüksek bir sorumluluğu da beraberinde getirmektedir. Bu birimler kişilerin yaşama atılmadan önceki son eğitim yeri ve bu konudaki son fırsatları olabilmektedir.

Gençlerin gereksinimlerini saptamak, tutum ve davranışlarını etkileyen faktörleri ortaya koymak amacıyla, araştırmaların yapılması gerekmektedir. Araştırma sonuçlarına göre de gençlere yönelik politika ve programlar geliştirilerek ve uygun teknolojilerin kullanılması ile daha etkili hizmet sunumu sağlanabilecektir (Marcell ve Halpern-Felsher, 2005). Sağlık bilinci çok yönlü etkilerin bir sonucudur ve yerleşmesi uzun zaman almaktadır. Bu nedenle üniversiteler, bireylerde sağlık bilincinin oluşması/yerleşmesi yönünden, yaşam akışına kapılmadan önceki son ve büyük şansları olabilmektedir. Öğrenciler üniversite ortamında bireyselleşmeyi öğrenirler ya da daha fazla geliştirirler. Bu nedenle bu bireyselleşme gelişimi içine sağlık bilinci kolaylıkla konabilmektedir. Okullardaki sağlık merkezleri, öğrencilerin sağlık olanaklarına ulaşımını artırmakta ve aynı zamanda sağlık durumları üzerindeki olumsuz etkiyi azaltmaktadır (McCharty ve ark., 2005; McPherson, 2005).

Üniversitelerde iki milyonun üzerinde öğrenci bulunmaktadır. Yaklaşık bir milyon kadar da akademik ve idari personel ile yakınları eklendiğinde, yaklaşık üç milyon kişiye üniversite sağlık merkezlerince hizmet verildiği görülmektedir (Günay ve Günay, 2011; TÜİK, 2014). Tüm üniversitelerde öğrenci sağlık merkezlerinde sunulan sağlık hizmetlerinden hem öğrenciler hem de çalışan akademik ve idari personel yararlanmaktadır (Yükseköğretim Kurumları, Mediko-Sosyal Sağlık, Kültür ve Spor İşleri Dairesi Uygulama Yönetmeliği, 1984). Bu nedenle buralarda sunulan sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesi sunulan sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesine de katkı sağlayacaktır.

YÖNTEM

Araştırmanın amacı ve türü: Araştırma, öğrenci sağlık merkezlerinde sunulan sağlık hizmetlerinin hizmeti alanlar açısından değerlendirilmesi amacıyla tanımlayıcı bir çalışma olarak yapılmıştır.

Araştırmanın yeri ve zamanı: Araştırma, Ankara ili belediye sınırları içerisinde yer alan toplam dört üniversite öğrenci sağlık merkezinde gerçekleştirilmiştir. Veriler Eylül-Kasım 2013 tarihleri arasında toplanmıştır.

Araştırmanın evren ve örnekleme: Araştırmanın evrenini, 2013 yılı itibarıyla Ankara ili sınırları içinde yer alan, 3'ü vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 7 üniversitenin öğrenci sağlık merkezi oluşturmaktadır. Örneklem için küme örnekleme yöntemi kullanılarak öğrenci sağlık merkezi olan üniversiteler devlet ve vakıf üniversitesi olarak ikiye ayrılmıştır. Bu üniversiteler arasından kura yöntemi ile belirlenen biri vakıf ikisi devlet üniversitesi olan 3 üniversiteye ait 4 öğrenci sağlık merkezi örneklem kapsamına alınmıştır.

Veri toplama araçları: Araştırmada kullanılan veri toplama formu, konu ile ilgili daha önce yapılmış çalışmalar incelenerek ve uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan veri toplama aracı, bağımsız değişkenlerden ve sağlık merkezinin verdiği hizmetlere ilişkin görüşleri belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Veri toplama aracında, öğrencilerin bazı sosyodemografik özelliklerinin, sağlık merkezini kullanma durumlarının, sağlık merkezine başvuru nedenlerinin, sağlık merkezi hizmetlerine ait bilgi düzeylerinin, merkez hakkındaki görüş ve önerilerinin, karşılaştığı personel ile ilgili memnuniyet durumunun saptanmasını amaçlayan toplam 36 soru yer almaktadır.

Öğrenci sağlık merkezinin hizmetleri hakkındaki bilgi düzeyleri ve sağlık merkezini kullanma davranışlarını öğrenme amacı ile hazırlanan ve 36 soru içeren anketin ön uygulaması, araştırmanın evrenine benzer nitelikte olan örneklem kapsamında olmayan bir üniversitenin sağlık merkezine başvuran ve araştırmaya katılmayı kabul eden 12 öğrenciyle yapılmıştır.

Bu ön uygulama sonucunda anket formundaki soruların anlaşılır olduğu ve bazı sorularda düzeltme gereksinim olduğu belirlenmiş olup, bunların düzeltilmesi yapılarak ankete son hali verilmiştir.

Verilerin toplanması: Araştırma verileri, etik onay ve kurum izinleri alındıktan sonra, kurum yöneticileriyle görüşülerek her bir öğrenci sağlık merkezine iki hafta içinde başvuran ve araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden toplanmıştır. Anketin doldurulması için geçen süre 10 dakikadır. Her bir öğrenci sağlık merkezi için 10 iş günü veri toplama işlemine devam edilmiştir. Toplam doldurulan form sayısı 403'tür.

Veri analizi: Araştırmada veri toplama araçları ile elde edilen veriler, bilgisayar ortamına aktarılarak "SPSS 20.0" istatistik paket programı yardımıyla analiz edilmiştir. Verilerin sayı ve yüzde dağılımları verilmiştir. Anlamlılık seviyesi olarak $p=0,05$ kullanılmış olup, $p<0,05$ olması durumunda anlamlı ilişkinin olduğu belirtilmiştir.

Araştırmanın etik yönü: Araştırmanın uygulanmasından önce, kurumlardan ve Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurul Başkanlığından izin alınmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerden, araştırmaya katılmaya gönüllü olduklarına dair yazılı onam alınmıştır.

Araştırmanın sınırlılıkları: Araştırma kapsamına yalnızca öğrenci sağlık merkezine araştırmanın yapıldığı zamanlar içerisinde başvuran ve çalışmaya katılmayı kabul eden öğrenciler alınmıştır. Kurumlardan izin alınmaması sebebiyle merkezleri kullanan idari, akademik ve diğer personelin ve yakınlarının çalışma kapsamına alınmaması bu araştırmadaki en önemli sınırlılık olarak değerlendirilebilir.

BULGULAR

Tablo 1: Öğrencilere Ait Bazı Sosyodemografik Özelliklerinin Dağılımları (S:403)

Sosyodemografik Özellikler		s	%
Sınıf	Hazırlık	30	7,44
	1. Sınıf	97	24,07
	2. Sınıf	92	22,83
	3. Sınıf	70	17,37
	4. Sınıf	114	28,29
Cinsiyet	Kadın	234	58,06
	Erkek	169	41,94
Herhangi bir işte çalışma durumu	Evet	35	8,68
	Hayır	368	91,32
Ailenin ekonomik durumu	Çok Kötü	1	0,25
	Kötü	29	7,20
	Orta	255	63,28
	İyi	107	26,55
	Çok iyi	11	2,73

Katılımcıların %28,29'u 4. sınıf öğrencisi iken, %7,44'ü hazırlık sınıfı öğrencisidir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %58,06'sı kadın olup, %91,32'si herhangi bir işte çalışmamaktadır. Merkeze başvuran öğrencilerin %63,28'i ailelerinin durumunu orta olarak belirtmiştir (Tablo 1).

Tablo 2: Öğrencilerin Sağlık Merkezinde Sunulan Hizmetleri Yeterli Bulma ve Hizmeti Değerlendirme Durumları (S:403)

Öğrenci sağlık merkezinin mevcut hizmet sunma imkanları	s	%	
Yetersiz	121	30,02	
Yeterli	282	69,98	
Merkezde alınan hizmetin değerlendirilmesi		s	%
Kusursuz	26	6,45	
Çok iyi	82	20,35	
İyi	222	55,09	
Orta	64	15,88	
Kötü	9	2,23	

Tablo 3: Öğrencilerin Sağlık Merkezinde Durumları İle İlgili Bilgi Alma Durumlarının Dağılımı (S:403)

Merkezde sağlık durumları ile ilgili bilgi alma durumu	s	%	
Yeterli bilgi verildi.	322	79,90	
Yeterli bilgi verilmedi.	68	16,87	
Bilgi verilmedi.	13	3,23	
Hastalıklarıyla ilgili yapılan görüşmelerde gizliliğe önem verilme durumu		s	%
Kesinlikle verildi.	302	74,94	
Kısmen verildi.	100	24,81	
Hayır, verilmedi.	1	0,25	
Personelin ilgili ve nazik olma durumu		s	%
Evet	292	72,46	
Hayır	11	2,73	
Kısmen	100	24,81	

Katılımcıların %69,98'i öğrenci sağlık merkezlerinin mevcut hizmet sunma olanaklarını yeterli bulurken, %55,09'u hizmetleri iyi olarak değerlendirmiştir (Tablo 2).

Katılımcıların %79,90'ı durumları hakkında yeterli bilgi aldıklarını belirtmiştir. Ayrıca katılımcıların 3/4'ü (%74,94) yapılan görüşmelerde, gizliliğe önem verildiğini ve çoğunluğu da (%72,46) personelin onlara karşı nazik ve ilgili olduğunu belirtmiştir (Tablo 3).

Tablo 4: Öğrencilerin Sağlık Merkezleri Hizmetleri Hakkında Beğendikleri Özelliklere Ait Yanıtların Dağılımı (S:403)

Beğenilen özellikler	s	%**
Hizmetlerin Hızlı Olması	149	37,00
Ulaşım Kolaylığı	115	28,50
Ucuz Olması	44	10,90
Temiz Olması	72	17,86
Personellerin İlgili Olması	105	26,05
Hizmetlerin İyi Olması	116	28,78

**Yüzdelerin üzerinden alınmıştır.

Öğrenci sağlık merkezine yönelik beğendiğiniz özellik/özellikler sorusuna %37 oranıyla hizmetlerin hızlı olması, %28,78 oranıyla hizmetlerin iyi olması, %28,50 oranıyla ulaşım kolaylığı olması yanıtı verilmiştir (Tablo 4).

Tablo 5: Öğrencilerin Sağlık Merkezleri Hizmetleri Hakkında Beğenmedikleri Özelliklere Ait Yanıtların Dağılımı (S:308)

Beğenilen özellikler	s	%**
Personellerin İlgisiz Olması	49	15,90
Muayene Saatlerinin Kısıtlı Olması	66	21,43
Sevk Sisteminin Olmaması	18	5,84
Çok Sıra Bekleme	35	11,36
Uzman Personel Eksikliği	89	28,90
Laboratuvar Hizmetlerinin Eksik Olması	51	16,55
TOPLAM	308	100,00

**Yüzdelerin üzerinden alınmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenci sağlık merkezi hizmetleri hakkında beğenmedikleri özellik/özelliklere ait yanıtların dağılımı incelendiğinde, %28,90'ı uzman personel eksikliğini, %21,43'ü muayene saatlerinin kısıtlı olmasını, %16,55'i laboratuvar hizmetlerinin eksik olmasını belirtmiştir (Tablo 5).

TARTIŞMA

Çalışma, üniversite öğrencilerinin öğrenci sağlık merkezlerinde sunulan hizmetlere ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla dört öğrenci sağlık merkezinde 403 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Öğrencilerin %69,98'i öğrenci sağlık merkezinin hizmetlerini yeterli bulmuştur. Öğrencilerin %55,09'u sağlık merkezinde sunulan hizmetleri iyi olarak belirtirken, yalnızca %2,23'ü kötü olarak belirtmiştir. Öğrencilerin sağlık merkezinin hizmetlerini iyi olarak değerlendirmesi sağlık merkezinin kullanımını arttıracaktır (Zaybak ve Fadiloğlu, 2004). Sağlık merkezlerinin mevcut hizmetleri iyi olarak nitelendirilmesine rağmen, destek hizmetlerle var olan durumun güçlendirilmesi hedeflenmelidir. Bunun sağlanması için de üniversite hastaneleriyle, laboratuvar ve görüntüleme merkezleriyle iş birliğine gidilmesi gerekmektedir.

Öğrencilerin %79,90'ı durumları hakkında yeterli bilgi aldıklarını, yaklaşık 3/4'ü (%74,94) yapılan görüşmelerde gizliliğe önem verildiğini ve çoğunluğu (%72,46) personelin onlara karşı ilgili ve nazik olduğunu belirtmiştir. Bu ifadeler öğrencilerin sağlık merkezini yine tercih edeceğini ve sağlık merkezinin hizmetlerinden daha fazla yararlanacağını desteklemektedir (Soleimanpour ve ark., 2010).

Öğrencilerin sağlık merkeziyle ilgili beğendikleri özellik/özelliklere bakıldığında, sıralanan özellikler arasında %37 ile hizmetlerin hızlı olması en çok üzerinde durulan ifade olmuştur. İkinci olarak hizmetlerin iyi olması (%28,78) ve

üçüncü olarak ulaşım kolaylığı (%28,5) ifadelerinin vurgulandığı görülmektedir. Ocak 2005 yılında Hacettepe Üniversitesi Beytepe Erkek Yurdu'nda yapılan çalışmada (Özkızıklı, 2005) ve yine 2006 yılında Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kız Yurdu'nda yapılan çalışmada, ilk sırayı temizlik ve düzenin almış olması da beklentiler açısından benzerlik göstermektedir (Özkızıklı, 2006).

Diğer yandan memnun olmadıkları konuların başında uzman personel eksikliği (%28,90), laboratuvar hizmetlerinin eksik olması (%15,9) ve sevk sisteminin olmaması (%5,84) gelmektedir. Sağlık merkezleri, donanımsal olarak, birinci basamak sağlık hizmetleri açısından yeterli olmakla birlikte, öğrencinin sağlık merkezini hastanenin bir uzantısı olarak görmesi ve sağlık konularındaki tedavi edicilikteki yüksek beklentilerinin karşılığını alamamaları nedeniyle böyle bir değerlendirme yaptıkları belirtilebilir.

SONUÇ

Çalışmada, üniversite öğrencilerinin öğrenci sağlık merkezlerinde sunulan hizmetlere ilişkin görüşleri incelenerek, sunulan hizmetlere yönelik beğenilen ve beğenilmeyen özellikler ve yaşanan sorunlar irdelenmeye çalışılmıştır. Çalışma sonucunda öğrencilerin sağlık merkezinin hizmetlerinin tanı ve tedavi olanaklarını sınırlı buldukları ve personelin tutum ve davranışını olumlu değerlendirdikleri saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda merkezlerde uzman hekim bulundurulması, uzman hekimlerin sürekli öğrenci sağlık merkezlerinde bulundurulması, sağlanamıyorsa haftanın belirli günlerinde hizmet vermeleri, her türlü tanı ve tedavi işlemlerinin öğrenci sağlık merkezlerinde mevcut olmaması nedeniyle belirli merkez veya hastanelerle iş birliği ve anlaşma yapılarak öğrencilerin bu hizmetleri almalarının sağlanması önerilebilir.

Ayrıca, gelecek çalışmalarda öğrenci sağlık merkezinde hizmet sunan personellerin ve hizmet alan akademik, idari ve diğer personel ile yakınlarının da görüşlerinin incelenmesi, hizmetin kalitesinin artırılmasında ve hizmetin daha iyi planlanmasında yol gösterici olacaktır.

KAYNAKLAR

- Akın, A. (2006).** Genç Dostu Cinsel Sağlık, Üreme Sağlığı Hizmet Modeli ve İlgili Araştırmaların Sonuçları. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Bahar, Z. (2010).** Okul sağlığı hemşireliği. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi, 3(4): 195-200.
- Bertan, M. (2003).** Introduction in Adolescence and Adolescent Reproductive Health. International Children's Center, Meteksan AŞ, Ankara, 118-123.
- Günay D, Günay A. (2011).** 1933'den günümüze Türk yükseköğretiminde niceliksel gelişmeler. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 1-22.
- Larson, K., Clark, A., Colborn, B., Perez, A., Engelke, M., Hill, P. (2011).** A school-based health center-university nursing partnership: How we filled in the GAPS. The Journal of School, 27(6): 404-410. <https://doi.org/10.1177/1059840511419370>
- Marcell, A. V., Halpern-Felsher, B. L. (2005).** Adolescents' health beliefs are critical in their intentions to seek physician care. Preventive Medicine, 31: 118-125. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2004.10.016>
- McCarthy, S. K., Telljohann, S. K., Coventry, B., Price, J. (2005).** Availability of school-based health centers: Accessibility and accountability. Journal of Adolescent Health, 32: 98-107.
- McPherson, A. (2005).** ABC of Adolescence: Adolescents in primary care. BMJ, 330: 465-467. <https://doi.org/10.1136/bmj.330.7489.465>
- Özcebe, H. (2007).** Gençlerde riskli davranışlar ve sağlığın geliştirilmesi: Türkiye'de gençlerin sağlığına genel bir bakış. XI. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi Kitabı, 149-153.
- Özkızıklı, E. (2005).** Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampusu Erkek Yurdu'nda Kalan Öğrencilerin Öğrenci Sağlık Merkezinin Hizmetleri Hakkındaki Bilgi Düzeyleri ve Sağlık Merkezini Kullanma Davranışları. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı Epidemiyoloji Ders Araştırması.

- Özkızıklı, E. (2006).** Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampusu Kız Yurdu'nda Kalan Öğrencilerin Beytepe Öğrenci Sağlık Merkezinin Hizmetleri Hakkındaki Bilgi Düzeyleri ve Sağlık Merkezini Kullanma Davranışları, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ryan, K. (2008).** Health Promotion of Faculty and Staff: The School Nurses Role, *The Journal of School Nursing*, 24(4): 183-187.
- Soleimanpour, S., Geierstanger, S., Kaller, S., McCarter, V., Brindis, C. (2010).** The role of school health centers in health care: Access and client outcomes. *American Journal of Public Health*, 100, 1597-1603. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2009.186833>
- TÜİK (2014).** Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2014, TÜİK Matbaası, Ankara.
- Yerin Güneri, O., Aydın, G., Skovholt, T. (2003).** Counselling needs of students and evaluation of counselling services at a large urban university in Turkey, *International Journal for the Advancement of Counselling*, 25: 53-63. <https://doi.org/10.1023/A:1024928212103>
- Yılmaz, T., T. (2013).** Ülkemizde ve Dünyada Adolesan Sağlığı, *Türkiye Klinikleri Dergisi*, 4(1): 1-6.
- Yükseköğretim Kurumları, Mediko-Sosyal Sağlık, Kültür ve Spor İşleri Dairesi Uygulama Yönetmeliği, (1984).** T.C. Resmi Gazete, 18301, 3 Ocak 1984.
- Zaybak, A., Fadiloğlu, Ç. (2004).** Üniversite öğrencilerinin sağlığı geliştirme davranışı ve bu davranışı etkileyen etmenlerin belirlenmesi. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 20(1): 77-95.
- World Health Organization. (2003).** A Global Review of Primary Health Care: Emerging Messages, Geneva.
- World Health Organization. (2002).** Adolescent Friendly Health Services, An Agenda for Change, WHO/FCH/CHA/02.14.
- World Health Organization (2000).** Herkes İçin Sağlık Hedefleri 2000, Avrupa Bölgesi "Herkes İçin Sağlık" stratejisi hedefleri, Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Bölgesi Ofisi, Kopenhag, Ankara.